

УДК 657.471

Жадан М.І.¹, Алтинбаєва А.Р.²

¹ канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУЗ-613М ЗНТУ

ОБЛІК ВИТРАТ ОСНОВНОГО І НЕЗАВЕРШЕНОГО ВИРОБНИЦТВА

На будь-якому підприємстві, не зважаючи на його розміри, вид діяльності та форму власності, велике значення приділяють витратам підприємства.

Витрати – це обсяг спожитих виробничих факторів (матеріальних, фінансових, трудових ресурсів), необхідних для здійснення підприємством господарської діяльності, направленої на отримання прибутку та максимізацію добробуту власників у грошовому вираженні.

Оскільки витрати являються невід’ємною частиною виробництва, кожне підприємство веде облік витрат. Його регулює Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» [1]. Це Положення (стандарт) визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності. Згідно цього ним визнають або зменшення активів, або збільшення зобов’язань підприємства.

Облік витрат підприємства ведеться на активному, калькуляційному рахунку 23 «Виробництво». За дебетом рахунку 23 «Виробництво» відображає понесені витрати на виробництво продукції, по кредиту фактична собівартість виготовленої продукції.

Аналітичний облік за рахунком 23 «Виробництво» ведеться за видами виробництв, за статтями витрат і видами або групами продукції, що виробляється. На великих виробництвах аналітичний облік витрат може вестися за підрозділами підприємства та центрами витрат і відповідальності.

Залежно від характеру та призначення процесів виробництво поділяється на: основне, допоміжне (підсобне).

До основного виробництва належать виробництва, цехи, дільниці, що беруть безпосередню участь у виготовленні продукції.

Допоміжне (підсобне) виробництво призначене для обслуговування цехів основного виробництва: виконання робіт із ремонту основних засобів, забезпечення інструментом, запасними частинами для ремонту устаткування, різними видами енергії (парою, холодом), тарою, транспортними та іншими послугами.

В кінці кожного місяця за підписом керівника виробничого підрозділу до бухгалтерії передається виробничий звіт. Разом із цим звітом до бухгалтерії також подаються і всі первинні документи, які стали підставою для відображення в ньому тієї чи іншої інформації. Дані виробничого звіту опрацьовуються бухгалтером, який відповідає за ділянку облікової роботи по обліку виробництва і в подальшому переносяться до відомості В-3 або до книги обліку виробництва при журнальній формі обліку.

Треба зауважити, що не на всі статті витрат по основному виробництву є можливість отримати інформацію із виробничого звіту. Собівартість одиниці виробленої продукції розраховується шляхом ділення виробничих витрат на кількість виробленої готової продукції у вказаному звітному періоді. Необхідно пам'ятати, що по субрахунку «Основне виробництво» рахунку 23 «Виробництво» на кінець місяця може бути дебетовий залишок (сальдо) в сумі незавершеного виробництва.

Незавершене виробництво являє собою продукцію, роботи і послуги, які не пройшли всіх стадій технологічного процесу і, як наслідок, є недоукомплектованими або такими, що не пройшли відповідного технічного контролю.

Важливість визначення обсягів незавершеного виробництва зумовлена необхідністю розмежування здійснених витрат того чи іншого підрозділу підприємства з метою визначення фактичної собівартості виробленої продукції.

Наявність на підприємстві незавершеного виробництва та його розміри залежать від характеру, структури, технології виробництва. З метою визначення обсягів незавершеного виробництва в натуральному і вартісному вираженні на перше число кожного місяця проводиться його інвентаризація.

Результати проведення інвентаризації оформляються за допомогою «Інвентаризаційного опису незавершеного виробництва», дані якого засвідчуються підписами всіх членів комісії. Кінцева оцінка обсягів незавершеного виробництва проводиться у бухгалтерії підприємства за умов включення до його складу, в залежності від обсягів заробітної плати по закінчених і незакінчених виробх відрхувань на соціальні заходи та загальновиробничих витрат.

Якщо визначення незавершеного виробництва співпадає із закінченням звітної періоду (кварталу), то його обсяги будуть відображені у розділі 2 Активу Балансу у статті «Незавершене виробництво».

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.99 № 318 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.